

Referat fra årsmødet i DN Sorø d. 6. november 2023

DN Sorø afholdt årsmøde den 6. november 2023 kl. 19.00 på Sorø Kultur- og fritidscenter (Værkerne), Frederiksvej 27, Sorø.

Der var i alt 41 deltagere til foredrag og ordinært årsmøde, et flot resultat.

Espen Billeskov, Executive Vice President i energivirksomheden Better Energy (BE) og Jens Munch-Petersen, forstkandidat og ansvarlig for naturelementerne i BE indledte aftenen med at fortælle om firmaet og deres tilgang til udvikling af VE-projekter. Better Energy er kendt for etablering af solcelleparker og har en på vej syd for Vedde på 104 ha og en under udvikling tæt på og syd for Nyrup på 110 ha.

Begge oplægsholdere gjorde et rigtig godt indtryk og fortalte om planerne og visionerne både internationalt, nationalt og ikke mindst lokalt.

Lidt nøgletal om virksomheden:

- Dansk baseret med i alt 12 ejere, men også med en fransk kapitalfond og ATP indenfor som investorer.
- Grundlagt i 2012
- I alt omkring 500 ansatte, aktiv i 4 lande: Danmark, Sverige, Polen og Finland
- Har i alt 130 solcelleparker med en kapacitet på i alt 1.700 Megawatt og med i alt 13.000 Megawatt solcelleanlæg i pipeline.
- Har igangværende projekter i 44 danske kommuner
- Har et langsigtet finansielt partnerskab med Nykredit med realkreditfinansiering af solcelleprojekter i Danmark.
- I det hele taget skal der arbejdes meget sammen for at nå målene, det gælder både med el-selskaber., kommuner, udviklere, leverandører, lokalsamfund og foreninger.

Espen Billeskov fortalte om de mange udfordringer der er med etablering af energiparkerne i den hastighed, som politikerne gerne så, men som der var mange forhindringer i at nå.

Der var meget stor spørgelyst fra salen. Jeg nåede at få noteret nogle få af disse:

- Hvorfor ikke inddrage de mange tage på private ejendomme og især industribygninger?
Svar: At opsætte solceller på de mange tage vil være et godt supplement til marksolceller, men der skal 6000 enkeltstående solcelleanlæg på tage til for at yde det samme som et enkelt stort markanlæg. Derudover vil de 6000 anlæg reelt kræve 6000 enkeltstående tekniske anlæg i stedet for et enkelt teknisk anlæg, hvilket slet ikke vil kunne styres på samme måde, bl.a. i forbindelse med op- og nedgradering for at balancere produktionen i forhold til behovet.
- Hvad med at etablere lokalt forankrede ejerskab omkring solcelleparkerne, på lige fod med opstarten af vindmølleprojekterne?
Svar: Dengang var det reelt staten, som gik ind med store tilskud for at få gang i processen. Investering i solcelleparker er en langsigtet investering, hvor der må forventes lang tid, før investeringen kommer hjem. Som det er nu, er det alene store markanlæg, som kan løbe rundt uden egentlig statsstøtte. Interessen for lokalt ejerskab er ikke stort, idet det alene kan ske på markedsvilkår, der ydes intet tilskud.

- Er der egentlige designere/arkitekter tilknyttet planlægningen af solcelleanlæg, det synes ikke som så.
Svar: Helt enig i at solcelleanlæg ikke er smukke eller tilfører noget til landskabet, men der er i høj grad designere involveret i planlægningen. Der er rigtig mange hensyn, som skal opvejes.
- Er der andre steder, f.eks. ved vejene, at solcelleanlæg kan opføres?
Svar: Der gøres mange tanker om andre mulige placeringer, bl.a. om man kan overdække veje med solceller, men der synes ikke at være egentlige alternativer til markanlæggene.
- Kan solcellerne ikke gøres mindre?
Svar: Effekten af solcellerne er på bare 5-6 år fordoblet, dvs. at der kan fås meget mere ud af samme areal end for få år siden. Retningen på solcellerne er meget afgørende for effekten, og det kan f.eks. være en god ide, at have panelerne rettet i forskellige retninger, så udbyttet kan fordeles på de tider, hvor der forbruges mest.
- Skal vi eksportere energi til andre lande?
Svar: Det er i hvert fald noget som regeringen og folketinget presser på for at vi kan fremover. Det er dog næppe de landbaserede solcelleanlæg, som kommer til at levere den strøm, det må være vindmølleparker på vand, som skal kunne levere den strøm.
- Anlægget mellem hovedvej og motorvej ved Slagelse mangler plantning rundt omkring, det er væsentligt, at der plantes.
Svar: Better Energy påtager sig ansvaret ved Slagelse. Der er 2 gange foretaget plantning rundt om området, men begge gange er alle træerne gået ud pga. udtørring. Det er desværre ikke enkelt at foretage en sådan plantning, men der gøres nu et nyt og forhåbentligt succesfuldt forsøg. Plantning indtænkes fra starten af alle projekter.

Derefter overtog Jens Munch-Petersen for at snakke mere konkret om deres arbejde.

Som punkt 1 fremhævede Jens, at de i BE ikke anerkender, at energi og natur er modsætninger. Fra starten har de indgået en principaftale med DN. BE har sammen med DN sat fokus på at udbygning af VE skal ske på en ordentlig og fair måde – både for borgere og natur.

BEs målsætning er, at områderne efterfølgende skal være rent økologiske, med græssende får under panelerne og helt uden brug af gødning og pesticider. Generelt er det deres ønske, at de køber den jord som skal anvendes, så de helt selv har styr over området. Natur tænkes ind fra starten og skal gøres permanent via tinglysning. Der etableres gerne ekstensivt afgræssede naturområder rundt om solcelleparkerne. Det er dog svært at omdanne tidligere landbrudsarealer til natur, men det er muligt. Rekreative muligheder for lokalbefolkningen, herunder (oplevelses)stier indtænkes ligeledes fra starten og er et af de virkemidler som de ønsker at benytte for også at få lokale kræfter til at acceptere arealerne.

Der var også her meget stor spørgelyst fra salen. Jeg nåede at få noteret nogle få af disse:

- Det forlyder, at prisen på jord til solcelleparker er dobbelt så dyr som alm. landbrugsjord, er det korrekt?
Svar: Jordfordeling er et meget væsentligt element i hele processen. Der kan max. udtages 2% landbrugsjord til formålet, og disse arealer er meget specifikt udlagt, så det resulterer ganske rigtigt i, at B ofte må betale 2-3 gange den normale jordpris.
- Kan man ikke anvende lavbundslande til solcelleparker?
Svar: Det er ikke altid, at lavbundslande kan anvendes til solcelleparker, idet det øvre grundvand højst må stå 25 cm under jordoverfladen når det står højest, gerne endnu dybere. Man vil samtidig gerne undgå at skulle lægge dræn, af hensyn til omgivende områder.
- Hvordan indgår CO₂-regnskabet i processen?
Svar: CO₂-regnskabet er en meget vigtig faktor i alt hvad Better Energy arbejder med, også

omkring stålkonstruktionerne, de tekniske anlæg og alt muligt andet. I Danmark holder solpanelerne rigtig godt pga. vores megen vind. Det betyder, at panelerne yder ca. 85%, selv efter 30 år, hvilket giver et godt regnskab, også økonomisk.

- Hvordan er samarbejdet med myndighederne?
Alle anlæggene skal igennem en lokalplanproces i tæt samarbejde med kommunerne, så både myndigheder, lokale og foreninger er med i hele processen.

- Hvornår sker der noget med de lokale projekter?

Svar:

- Syd for Vedde, med et areal på 104 ha, forventer BE at starte op i foråret 2024 og færdiggøre anlægget medio 2025. Det er reelt Energinet, som bestemmer, idet det er dem, som skal aftage.
- Sydvest for Nyrup, med et areal på 110 ha, er man fortsat i gang med en dialog med Sorø Kommune og med de lokale, idet man tæt på Nyrup by overvejer forskellige modeller og idéer, herunder en bypark og leverance af energi direkte til de lokale.

- Støjer solcelleanlæg?

Svar: Solcelleanlæg er en stille nabo, støj kommer alene fra de tekniske anlæg, som ikke lægges op ad beboelse.

- Hvordan indtænkes naturen i anlægget?

Svar: Processen er meget kompliceret, idet der er mange tekniske hensyn, mange ønsker til natur og rekreative muligheder, mange restriktioner til hvor og hvordan, muligheder for faunapassage, så der skal tages mange hensyn og der skal indgås kompromisser, men med den nødvendige omhu lykkes det som regel.

Forsamlingen takkede for et flot oplæg og for mange gode svar på de mange spørgsmål.

Formaden takkede ligeledes og overdrog et eksemplar af Kjeld Hansens bog 'Det store Svigt'.

Herefter var der pause og en masse god snak, før formanden igangsatte det egentlige årsmøde med DN Sorø's generelle dagsorden:

1. Valg af dirigent

Bestyrelsen foreslog valg af Lena Bau, som accepterede og som forsamlingen godkendte med applaus.

2. Valg af stemmetællere

Der meldte sig straks 2 stemmetællere, som dog ikke kom i brug i løbet af aftenen, men tak for tilmeldingen.

3. Bestyrelsens mundtlige årsberetning

Formanden gennemgik et udpluk af hvad der er sket i den aktive afdeling i løbet af 2023.

Præsentationen kan ses her:

<https://drive.google.com/file/d/1GefcCPXP2oMdDKrxjwggQP-nS9ARUqGS/view?usp=sharing>

Selve den bagvedliggende årsrapport kan læses her:

https://drive.google.com/file/d/1_ZiuhU1LyfEiGyK7XZlZsC6aVFPuri2x/view?usp=sharing

DN Sorø's formand, Niels Hilker, aflægger bestyrelsens mundtlige beretning

4. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter til bestyrelsen
Alle kandidater og suppleanter blev valgt med applaus og ingen nye meldte sig.
Valgt til bestyrelsen for en periode på 3 år blev:
Jan Woollhead (genvalg)
Jan E. Pedersen (genvalg)
Jeppe Jørgensen (genvalg)
Søren Mogensen (nyvalg)

Valgt som suppleanter for 1 år ad gangen blev:
Kirstine Dahl, valgt som 1. suppleant
Signe Friis Jørgensen valgt som 2. suppleant
Michael Torp valgt som 3. suppleant

5. Forslag fra medlemmerne
Ingen forslag modtaget, hvorfor punktet udgår.
6. Eventuelt
Ingen punkter.

Lena Bau overlod derefter ordet til formanden, som afsluttede årsmødet med at takke alle deltagerne, alle DN-medlemmer, alle aktive og dirigenten for et fint årsmøde.

Rolf Lehrmann, referent, DN Sorø
Sorø d. 6. november 2023 kl. 21:25

De unge, aktive deltog i årsmødet